

MINISTERUL
EDUCAȚIEI

Inspectoratul Școlar Județean Suceava

CALEA UNIRII, NR.15 720018, SUCEAVA, ROMÂNIA

TEL. +40 230 520638, +4073338434, +40 230 520637

<http://isj.sv.edu.ro> E-mail: isjsv@isj.sv.edu.ro, isjsv@yahoo.com

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Clasa a XI-a

Etapa locală

25 februarie 2023

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto. Utilizarea acestora va atrage după sine descalificarea concurentului.**
- **Timpul de lucru: 3 ore.**
- **Total: 100 de puncte.**

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

I

Între Piatra Detunată
Ș-al Sahastrului Picior,
Vezi o stâncă ce-au fost fată
De un mare domnitor.
Acolo de rea furtună
E lacașul cel cumplit,
Unde vulturul răsună
Al său cântec amorțit.
Acea doamnă e Dochie,
Zece oi, a ei popor,
Ea domnează-n vizunie*
Preste turme și păstori.

II

La frumusețe și la minte
Nici o giună-i samana,
Vrednică de-a ei părinte,
De Deceval, ea era.
Dar când Dacia-au împilat-o*
Fiul Romei cel mărit,
Pre cel care-ar fi scapat-o,
De-a iubi a giuruit.
Traian vede astă zână;
Deși e învingător,
Frumuseței ei se-nchină,
Se subgiugă de amor.

III

Împăratu-n van cată

Pe Dochia a-mblânzi;

Văzând patria ferecată,

Ea se-ndeamnă a fugi.

Prin a codrului potică

Ea ascunde al ei trai,

Acea doamnă tinerică

Turma paște peste plai.

A ei haină aurită

O preface în șăiag*,

Tronu-i iarba înverzită,

Schiptru-i este un toiag.

IV

Traian vine-n astă țară,

Și de-a birui deprins

Spre Dochia cea fugară

Acum mâna a întins.

Atunci ea, cu grai fierbinte,

«Zamolxis, o, zeu, striga,

Te giur pe al meu părinte,

Astăzi rog nu mă lăsa!»

Când întinde a sa mână

Ca s-o strângă-n braț, Traian,

De-al ei zeu scutita zână

Se preface-n bolovan.

V

El petroasa ei icoană

Nu-ncetează a iubi;

Pre ea pune-a sa coroană,

Nici se poate despărți.
Acea piatră chiar vioaie
De-aburi copere-a ei sin,
Din a ei plâns naște ploaie,
Tunet din al ei suspin.

O ursită-o priveghează,
Și Dochia deseori
Preste nouri luminează
Ca o stea pentru păstori.

Gheorghe Asachi, *Dochia și Traian* (1838)

*vizunie – vizuină;

*a împila – a asupri, a oprima;

*șăiag – postav aspru din lână de culoare închisă, țesut de obicei în casă, din care se fac haine țărănești și rase călugărești.

B.

Honorius este soțul Dochiei, iar micuța Dochia este fructul legitim al dragostei lor. Un preot dac a unit acest cuplu, după legea lui Zamolxis. Este vorba așadar de o altă „trădare”. Honorius este dac, a devenit dac în momentul în care, abjurându-și credința romană, lua în căsătorie o femeie getă, împotriva regulamentului militar. Iată cheia acelei taine pe care nu izbutisem niciodată s-o pătrund. Honorius lăsa să-i crească barba și evita, totodată să mă vadă. Îmi arăta simpatie, dar se ferea să mă abordeze, ca să nu se lase atras pe panta mărturisirilor. Scriam prea multe scrisori la Roma și îl puteam denunța, din pură neglijență, dând puternicilor mei prieteni vești din Tomis. Mă ocrotea de departe și nu se opunea călătoriilor mele. O adusese pe Dochia în slujba mea ca să mă supravegheze mai bine, ca să cunoască gândurile mele cele mai intime, își putuse da seama de atitudinea mea față de Augustus și imperiu, dar n-a abuzat niciodată de acest lucru pentru a informa Roma, căci a văzut imediat în mine un aliat și, aproape, un coreligionar*. A vrut să rămână, totuși, fidel misiunii și uniformeii lui și nu mi-a destăinuit niciodată marele secret al vieții lui. A făcut-o în momentul în care, rechemat la Roma, s-a hotărât să plece dincolo de Danubiu la familia soției lui, la Sedida și ceilalți. [...]

Honorius și Dochia au evitat, deci, călătoria pe corabie. Au urcat-o pe fetiță, dimpreună cu bătrânul Dyzas și cu bunurile pe care le aveau, într-o căruță cu doi cai, asemănătoare cu aceea a lui Comozous, și au străbătut Sciția Minor în direcția Danubiului, pe care au de gând să-l treacă pe la Carsium, unde îi așteaptă deja Comozous.

Au plecat ieri în timpul nopții. Le cunoșteam intenția de două zile și n-am făcut nimic pentru a le împiedica fuga. Dochia trebuie să se ducă după bărbatul ei, a cărui viață e de acum în primejdie acolo unde sunt romani. Am vărsat cu toții lacrimi la despărțire, până și Honorius care a dat frâu liber sentimentelor lui față de mine. Pentru prima dată l-am văzut ținându-și fiica în brațe, ca și cum tocmai s-ar fi revăzut după o îndelungată despărțire. Spațiul care îi ținuse departe unul de celălalt, vreme de ani buni, eram eu. Dochia își lăsase de-o parte aerul rezervat și îmi apărea dintr-o dată sub aspectul ei de soție, pe care mi-l ascunsese atât de mult timp. Părea o matroană romană. Honorius, în schimb, liber de acum de orice constrângere, avea înfățișarea unui adevărat dac. Și-au transmis unul altuia tot ce aveau mai bun în ei înșiși, dar și gesturile cele mai frumoase. Micuța Dochia le seamănă, dar este totodată altceva, o ființă nouă, o nouă formă omenească, imaginea desăvârșită a unei alte rase care va fi poate alcătuită din tot ce e mai bun în firea dacilor și a romanilor. O rasă a viitorului, pe care Dumnezeu o va îndrăgi.

Honorius renunțase la costumul militar, iar în noaptea plecării se îmbrăcase ca un dac. Am luat ultima cină împreună, în casa Dochiei, de unde au plecat pentru a nu fi siliți să treacă prin oraș, care rămâne pe timp de noapte închis, și de asemenea pentru a evita să fie văzuți. I-am strâns îndelung în brațe. Știam că era ultima oară când ne mai vedeam în această viață. Am petrecut noaptea singur în casa Dochiei, rămasă goală și rece, dar plină încă de glasurile lor, de prezența lor nevăzută. Spre miezul nopții, chinuit de fantomele acestor fapte vii pe care le strânsesem în brațe, am ieșit și m-am plimbat la lumina lunii pe plajă.

Vintilă Horia, *Dumnezeu s-a născut în exil* (1960)

**coreligionar* - persoană care are aceeași religie cu o alta.

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Exemplifică o funcție a limbajului existentă în ambele texte-suport. **6 puncte**
2. Ilustrează un registru stilistic identificat în textul lui Gheorghe Asachi. **6 puncte**
3. Prezintă, în minimum 80 de cuvinte, rolul invocației retorice în textul *Dochia și Traian* de Gheorghe Asachi. **6 puncte**
4. Comentează, în minimum 80 de cuvinte, semnificația următoarei secvențe: *Dochia își lăsase de-o parte aerul rezervat și îmi apărea dintr-o dată sub aspectul ei de soție, pe care mi-l ascunsese atât de mult timp. Părea o matroană romană. Honorius, în schimb, liber de acum de orice constrângere, avea înfățișarea unui adevărat dac. Și-au transmis unul altuia tot ce aveau mai bun în ei înșiși, dar și gesturile cele mai frumoase. Micuța Dochia le seamănă, dar este totodată altceva, o ființă nouă, o nouă formă omenească, imaginea desăvârșită a unei alte rase care va fi poate alcătuită din tot ce e mai bun în firea dacilor și a romanilor. O rasă a viitorului, pe care Dumnezeu o va îndrăgi.* **6 puncte**
5. Susține-ți opinia despre modul în care se conturează mitul etnogenezei în fiecare dintre cele două texte. **6 puncte**

Notă!

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea

35 de puncte

Redactează un text de 150 – 300 de cuvinte care să reprezinte continuarea textului B, evidențiind sentimentele naratorului-personaj în urma plecării lui Honorius și a Dochiei.

Notă!

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă textul are minimum 150 de cuvinte.

Subiectul al III-lea

35 de puncte

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre *iubirea supusă constrângerilor etnice*, pornind de la cele două texte și valorificând experiența ta culturală.

Notă!

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și *concluzia/ sinteza*.

Notă! Pentru **conținutul** eseului vei primi **30 de puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseu are minimum 600 de cuvinte.